

Стан Редакције и Админ.:
Космајска ул. бр. 22.

Огласи се дају у Админ.
Цена утврђена.

Неплаћена се писма не при-
мају. — Рукописи се не
не враћају.

Писма, рукописе, новац и
све остало што се односи
на лист, слати власништву
листа.

СТРАЖА

Адреса за телеграме:
„СТРАЖА“ — БЕОГРАД

Претплата за Србију
на пошти:
на годину . . . Дин. 12.—
„ шест месеци . . . 5.—
„ три месеца . . . 3.—
„ један месец . . . 1.—

Претплата за иностранство
на пошти:
на годину . . . Дин. 30.—
„ шест месеци . . . 15.—
„ три месеца . . . 7.50

СЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА. 1092

Излази сваки дан у 6 ч. пре подне.

ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 1092

Русија о Румунији

Важна изјава руског Министра Иностранних Дела

БУКУРЕШТ, 14. фебр.

У присуству посланика на букурешком двору, г. Поклевског и посланика Дијамандиса, Сазонов је пред неколико страних кореспондената, о држању Румуније рекао ове значајне речи:

— Сви се варају, који држе да ми од Румуније очекујемо какву помоћ. Ми од Румуније то неочекујемо јер самртни ударац непријатељу мора задати наша и наших савезника рука. Ми остављамо Румунији одрешене руке, да се определи у своме даљем држању, али увек смо готови да интересе наше и наших савезника бранимо. Ми у овај рат нисмо ушли у циљу завојевања, већ да би малим народима помогли. Зато ми ћемо Румунији увек помоћи ако она хоће да ослободи своје саплеменике од даљег ропства!

Опет Арнаути

НИШ, 14 фебруара.

На горњем току Дрима покушали су Арнаути јуче нов напад на нашу територију: Нападаци нису успели продрети дубље на наше земљиште, јер их је војска брзо сузбила. Наше су жртве мале.

Разрез порезе у новим крајевима

II
Нека се грађанима узме, на правилној основи, оно што они имају да даду држави према стварном свом стању, а после века им се засебно тражи да поднесу ратне терете, у виду ратне порезе, и онда ће правда бити задовољена, а овако не. Ми смо тврдо уверени да ће, кад се буду дознале цифре порезе, бити масе жалбе, и сумњамо да ће држава доћи до свога потраживања. Наша је искрена жеља да се у томе преваримо.

То је што се тиче глобалне суме порезе коју виск тражи од грађана нове Србије. Што се тиче самог распореда на округе, ми о томе још ништа не можемо рећи пошто исту још нису публиковале у званичним новинама. Али, с обзиром на искуство које смо стекли прошле године, можемо рећи да и сада није вођено рачуна о економском стању појединих округа и да су поједини окрузи оптерећени ваше него други, као што је то било прошле године. Томе

је узрок прво енергија, акција појединих делегата у одбрани интереса свога округа и с друге стране у недовољном познавању економског богатства појединих округа од стране оних који су репаритицију порезе чиниле. Уосталом виде ћемо кад цифре буду објављене.

Али најглавније тешкоће на које се наилази у овом систему, и које су изазвале ове све протесте о којима смо говорили, јесте подела порезе на поједине пореске обвезнике. Лањске године тај су распоред вршиле општине уз припомоћ пореских државних органа, који су само контролисали рад општинских органа, у мањим општинама где се сви познају ту, само ако није било личних обзира, ипак се задовољила правда, али у варошима са већим бројем становника, као Скопље, Битољ и друге, где она два општинска кмета који су вршили тај распоред, једва ако познају имовно стање својих најближих пријатеља а камо ли великог броја трговаца и за-

натлија које и лично не познају та правда није ни у колико задовољена. С тога су се и у Скопљу највише дешавале оне неправде у распореду порезе, да док један богаташ који има велику мануфактуру или бакалску радњу и велики капитал плаћа по првој класи докле и један мали рентаје плаћа исту суму. Маса је примера које би смо имали навести и који су већ толико пута помињати, да није потребно још их наводити. Тек факат је да су еснафлије наше и трговци несразмерно неправично оптерећени. И трговци и занатлије су се листом жалале на овакав распоред порезе, те је Одељак Трговачке Коморе учинио представку господину Министру Финансија да се Одбор који ће вршити овај распоред састави од већег броја трговаца и занатлија, који лично познају поједине обвезнике и у стању су да контролишу у колико су тачни наводи истих у њиховим приватним листама. У тој се представи на име тражило да у

тај Одбор уђу пустабашије, старешине свију еснафа, и представници Трговачке Коморе за трговачки ред, и онда би се у велико избегавале оне неправде а према томе и протести и жалбе.

Јер разумљиво је, да један старешина еснафа, који је у већини случајева највиђенији и најморалнији човек у еснафу, најбоље ће знати да Одбор информише о правом стању дотичног обвезника чија је пријава у оцену. И ако буда неправди биће их несразмерно мање и наше одговорност на дотичног старешину који је позват да правично брани интересе оних који су га ту послали, а ни у ком случају не државне и општинске органе који су ту само да диригују и контролишу рад одборника.

Како сазнајемо, изгледа да је Министарство Финансија вољно да се и ови одбори овако конституишу и ми би се само радовали ако се то генерално на све вароши и ако се још поштре процена сваке пријаве па макар и задоцнило се са разрезом. У

такво важно социјалном питању не треба журити и проузроковати протесте, нека се лагано али правично изведу. Јер биће много пробитачније него брзо али неправично. Ако је држави потребно средства, онда она може извештај аkont тражити према ланском разрезу који ће се после урачунати.

Ми ово рекосмо у најбољој намери да помогнемо, да се избегну многе непријатности и за државу и за појединце, што ми баш у овим приликама морамо желети.

Др.

РАБОШ

Што је много много!

Услед ратних прилика све поскупело јер не може да се набави са стране, а нарочито не из наших извозних центара: Пеште и Беча. Такође, тешко је донети ма какву било робу из држава, које су неутралне. Међутим, један Нишлија изгледа да је пребродо све препреке, шта више он је успео да обнови везе и са нашим дојучерашњим суседом, јер он три дана објављује у једном нишком листу ово. Квасац пештански продаје бакалница и шаље у унутрашњост Милан Т. Стојановић бакалин — Ниш.

Немачка пада

Чиме лажу немачки листови о ње читаоце

Да би гладне и застрашене Немце колико толико умириди и дали им бар душевне хране, немачки листови су почели да измишљају, и то тако шарено, да човек просто мисли да чита какву причу из хиљаду и једне ноћи а не новине. Тако Берлинер Локал Акцјатер пише у броју од пре десет дана, који је случајно залутао овамо у Београд, поред осталог самохвалисања и ово: „Наша се победа ближи: Италијански је парламент сазвао и у њему ће се као прва тачка претресати питање о даљем држању Италије. Како сазнајемо из

најмеродавнијих кругова, решење ће бити онакво, каквом смо се ми и надали. Наш успех на бојишту тако је силно одјекнуо у Италији, да ће влада хтеда не хтеда морати да послуша народ и да прекрши своје решење о неутралитету и да нама приђе! —

Ето тако Немци кураже своје милхохе и мањ' то ако им не помогне.

Турци и Немци

— Турци виде своју пропасти и отаравају се Немаца —

— Наш извештај —

СОЛУЈ, 14. феб.

Стягла је вест да је у Цариграду дошло до озбиљне побуне у малоазијским пуковима. До побуне је дошло у след незадовољства протав

старшина, који су махом Немци. Како је побуна била узела широке размере, министар војни је послао неколико пукова, који су успели да побуну угуше. Велики је број жртава и са једне и са друге стране.

Код једног вишег официра — бунтовника, нађен је штампан циркулар потписан од најугледнијих политичара у опозицији. У циркулару позивају се све патриоте да устану против Немаца, који хоће савим да униште Турску. Немци су равнодушно гледали када су нам Аустријанци одузели за навек Босну и Херцеговину, Италијани Триполис, а сада хоће и нас да жртвују да би себе спасли!

Влада је наредила да се сви потписници ухапсе и подведу под војни суд.

Чаша се прелива...

— Криза у Бугарској —

— Специјалан извештај „Стражи“ —

СОФИЈА, 15. фебруара

Данас у свима политичким круговима упорно се одржава вест, да је сукоб у кабинету узео такве размере, да ће се неминуовно десити промена, а вероватно ће одступити и цео кабинет.

У опозиционим круговима се сматра, да ће пад садашњег министарства изазвати и промену у спољној политици Бугарске. Борко

Из Далмације

— Мучење бокелског правца —

— Наш допис —

ЦЕТИЊЕ, 13. феб.

Г. Јефто Гојковић, стари и честити првак Срба у Шоки, одмах је бачен у тамницу чим је Аустрија објавила рат. Он је одведен на мило острво „Мамулу“ на улазу у Буку и ту је тамновао све до неки дан. У тамници су га свирјеци Аустријанци мучили глеђу и на св могуће начине. Ле-

жао је више мјесеци на врећама цемента у влази и мраку. Ту је честити и поштени старац допао тешке болести. Отуда су га превезли у Трст и предали га на даље мучење команданту тамошње тврђаве. Овај је ипак имао толико срца те није хтио да прими Гојковића. Услед тога је ових дана преведен у Задар на продужење тамновања и мучења. Али велика је Божја правда, брзо ће Гојковић дочекати да својим очима види срамну смрт својих мучитеља!

Жаше фиксације

Исплата анујететских рокова

Управа Државних Монопола још у месецу децембру исплатила је париским банкама и 6,775.000 динара на име анујететске службе 5% зајма од 1913. за 16/1. март ове године.

На тај начин она је измирила све анујететске рокове до 1. марта по новом календару 1915 године у износу од динара: 46,076.062.18.

Вешала

— У Сарајеву још увек вешала раде. —

— Наш допис —

ЦЕТИЊЕ, 13. феб.

У Сарајеву су прије неколико дана објешена тројица окривљених по дјелу атентата на аустријског наследника. Петорица су била осуђена на смрт, али су двојица добили помиловање испред самих вјешала. Бечки листови саопштавају појединости о извршењу смртне казне. Сва три Србина јуначки су се понијели приликом егзекуције. Показали су потпуну равнодушност и присебност. Кад су их водили вјешалима, непрестано су клицали: „Живео српски народ!“ Један од њих клицао је и под самим вјешалима, кад му је већ коноп стављан око врата. На то су ударили добоши, и клицање мученика за српски народ није се могло више чути.

Закључивање књига

— Глас једног банкарског чиновника —

Стража је донела notiцу да је Министарство Народне Привреде наредило новчаним заводима да закључе своје књиге и изнесу своје билансе за 1914 год.

При тој наредби да ли је ко мислио, који ће да закључе књиге и који ће прегледати и потписати биланс?

Ако се злиста није мислило нека се промисли и видеће да је та наредба непромишљена.

Готово све или већина књиговођа, чиновника, благајника, чланова управног и надзорног

одбора налазе се на војним дужностима и кад је тако ко ће то урадити прегледати и потписати?

Министарство Народ. Привреде ослободило је више од пола чиновника свога министарства и сад је лако вршити посао али чланови управе и надзорног одбора као и чиновници завода банака нису ослобођени, то би Министарство требало преко Врховне Команде порадати да се потребан број чланова Управе и Надзор. Одбора и чиновника ослободи за 2—3 месеца од војне дужности и да саставе биланс и потпишу па одрже скупштину и т. д.

Без тога излишна ће бити свака наредба за свршавање тих послова.

10. II. 1915. Пожега.
Један банкарски чиновник,
војни обвезник

Дневне вести

Народна Скупштина

Председн. Народне Скупштине извештао је народне посланике да ће се прва седница одржати 1. марта т. г.

На дневном реду је извештај звикетне комисије о лиферијацији опачака.

Разгледао рушевинс

Јуче је г. Пашић, пред министарског савета, разгледао оштећене куће приликом последњег бомбардовања Београда.

Личне вести

Г. Драшковић, министар грађевина отпутовао је јуче у Крагујевац.

Долазак окружне команде

Јуче се преселила из Раље у Београд седма пуковска окружна команда.

Оболео од тифуса

Јављају нам из Паланке: да је Др Ј Вељковић, паланачки лекар, облео од пегавог тифуса.

Т. Северин за Српски Црвени Крст
Иницијативом госпође Флорине Флорановић из Букрешта а у припомоћ Милана Р. Мла-

Ј. В. Нешкићева:

БОРБА

Ветар силно хучи, а снег ситно веје
А хероји кроз шуму јашу тражећи стазе
А васиону поче да омотава тама
Још за мало па ће они у борбу да угаде

Припуцаше пушке и борба отпоче
Хаубица страшна поче да урличе
А топови и они силно загрмеше
И по пољу многе хероје посејаше.

* * *

Ветар и даље хучи и звижди
Снег и он даље ситно веје
Васиону и даље омотава тама
А ватра и даље хероје сеје.

Крагујевац, 1915. год.

ФЕЛТОН

БЕЛ.

На Торлаку

Нарочито ми је пао у очи шесетогодишњи старац, капетан, командир чете, Милутин Живановић (брат команд. дивиз. пуковника В. Живановића,) коме нови командант п.пуков. Недељковић, кад га је видео добади:

— Зар и ти старино изађе да ослободиш нашу престоницу, наш Београд?

Мајор Ђукић и капетан Васић, са пушкама у рукама међ њима храбри трубач Чедомир Петронијевић, непрестано свирајући „Јуриш“ а за њима батаљон старца у пуној ратној спреми.

Кад смо прешли половину Торлака, пуцњави са непријатељске стране препададе. Сви

смо мислили да непријатељ хоће да се преда. Наређено је да се не пуца. Већ смо на 20—30 корачаја од њихових ровова, ограђени густом жицом. У том моменту непријатељ отвори смртоносну ватру и наши први редови десетковаше се. Томе се нисмо надали. Командант наређује оступање. На половину Торлака био је један дугачак шанац који се задржимо. На крајњем левом крилу (незнам који је био пук I позива) настаде једно комешање и, наједном сам их видео помешане са Аустријанцима.

Наш се 4 батаљон био савискупио, а то је било за 10 минута, и мајор Ђукић наређи понова јуриш.

Трубач Чедо засвира у трубу, која је некако свечано свирала, и са ножем на пушку кренусмо напред.

Десио се исти случај као и први пут. Кад смо били на

10—15 корачаја од њих они онет осуше паклену ватру на нас. Хтедосмо опет да се вратимо, али у том моменту, (ах тај момент никад нећу моћи да заборавам.) мајор Ђукић који је напред са капетаном Васићем ишао и поред кога сам и ја био, окрене се, дигне пушку у вис и викне:

— Јунаци, Краљ, наш Краљ нас гледа, не срамотимо се. Напред! Ура! Ура!

Батаљон старца прихвати његово ура! и као какав талас крену напред. Кад је непријатељ видео да, ни киша од куршума не може да нас поврати, поче да диже у вис беле мараме, кошуље и друго предавајући се. Кад стигосмо до жица, старци почеше да рукама савијају гвоздене штапгле које су служиле као колчевя за жике.

Ту смо заробили две чете и два митралеза.

У том моменту чуло се и

на десном крилу: „Ура! Ура! Имао сам добар доглед а и био сам у близини 3 батаљона, погледам и 3 батаљон помешан са I позивом како избија на Торлак код Разбојишта и Ђуриног гроба.

Нарочито ми је пао у очи нови командант, који је био у шињлу раскопчаном, и који се приметно црвенио, како праћен једним жандармом јури од војника до војника, сапли. Ђуни се у шињелу.

Да закључим.
Моје је мишлење да је Пук II позива јергаио борбу на Торлаку. Нека се не мисли да ја с тим хоћу да оспорим заслуге и храброст других пукова.

И пуку II поз. треба признати и то: што су то махом људи стари и болешљиви, а што је најглавније пук је без довољно старешина.

Велика хвала припада официрима који су својом храб-

деновца, управника Т. Северинске српске школе приређен је био у Г. Северину велики уметнички концерт у корист Срп. Црв. Крста. На каси је пало чисто 780 динара, која је сума послата г. Свилокосићу, срп. консулу у Букуршты.

Дезинфекција поштанских пошлица

Утврдило се да се заразне болести преносе и поштанским пошлицама које долазе из крајева, у којима је зараза узела маха. Да би се спречило то разношење заразе, предузете су потребне мере, да се све пошлице дезинфикују.

Пећи за дезинфекцију

У Нишу се врше пробае са једном простом пољском пећи, за дезинфекцију војничког одела. Ако проба покаже добре резултате, наша би се војска за кратко време ослободила главних узрока заразних болести.

Са гробља

На новом гробљу постоји гробљанска капела за мртваце. Како сад влада зараза, молимо општину да нареди, да се капела увек затвара, јер је она увек отворена и смрад се осећа чим се уђе на гробљанску капију.

Умно оболео

Још пре неколико дана оболео је од тифуса г. Лука Поповић члан Народног Позоришта. Сад нам јављају из Скопља да је услед велике ватре г. Поповић умно оболео.

У Свилајци

Добеглице. — Заробљеници. — Легло заразе. — Скупоћа. Свилајца, 10. II. 1915 Овдашњи Месни Одбор за добеглице и пострадале у рату, у коме су чланови, на жалост људи, који су се извукли да не иду у рат (који су то се зна), толико се брине да је једна добра половина помрла од глади и без стана. Мајке рошћу давали примера војницима, а како то утиче на војника може да појми само онај који је био у борби.

На првом месту долазе п.п. пуковник Милијан Нелековић и мајор Светомир Ђукић.

Не мању хвала заслужује и капетан Периша Васић који је први са мајором Ђукићем скочио у непријатељски шанцац; такође хвала припада и командантима батаљона Тих. Брашићу и капет. Поповићу који је тада рањен.

Слава нека је капетану Павлу Милорадовићу који тада погибе. Слава и свима другима који тада положише своје животе за Београд.

Свима њима слава и хвала. — Крај —

морају да просе по вароши, не би ли бар тако нахранили своју гладну децу.

Јадни становници питоме Мачве и равнот Подриња, ви и нисте мислили да ћете наћи на људе окорела срца! Боље да сте остали, да у своје дому нађете смрт од куршума бесних хорди ћесарових војника, него овако да се по туцате од немца до недрага.

Пре извесног времена беху овде 3500 војних заробљеника Аустријанаца на разним војним радовима.

Једног дана дође један заробљеник — Чех у мој стан, поздравивши ме војнички и понизно рече:

— „Молим жлици.“
Ја га одмах нисам разумео тек се после сетих на реч „лажица“ коју већина наши сељани употребљавају у обичном говору место „кашица“. Пружих му кашик“, он климну главом и рече:
— Ја, таково јест, хвала и оде.

Каква сличност у језику, јадни војниче, зар си ти могао да пођеш у борбу против браће

своје? Не, не, ти ниси крив, на то су те натерали процетви твога цара

Свилајнац је врло нечисто место, легло заразних болести. И што је најгоре болесни војници од тифуса су смештени у хотел „Такову“ у центру вароши, тако да је човек приморан, да не станује у вароши, већ у каквом манастиру у самоћи (разуме се коме то дозвољавају новчане прилике).

Све по упутству санитета града Свилајнца! Надлежнима на поступак!

Овде је велика скупоћа у свему поглавито у хлебу. Цак лепог белог брашна пре 23 д. а сада 50 дан. Шећер од 1 дин. на 1.80 Кафа, коју само један једини овд. трговац доноси из Солуна од 3.50 на 6.50. Шта веле „сад нам пало у део да зарадим“.

Разумем зараду али онакву какву они мисле, то није зарада већ ординарна пљачка.

„L.“

СА ЗАПАДА

Бомбардовање Ренкса

ЛОНДОН, 11. фебр. — Званични француски команике од 10 фебруара: непријатељ је бомбардовао Ренс. Бомбардовање је трајало 11 сати и било је веома јако. Избачено је 1500 метака на разне делове вароши. Непријатељ је нарочито гађао остатке катедрале и штета је велика. Запалено је 20 кућа. Погинуло је 20 лица.

Око Ипра

ЛОНДОН, 12. фебруара. Званично. — Репорт маршала Сер Џона Френча: непријатељ и даље развија велику активност у близини Ипра, где је извршено више напада и против-напада. 7 фебруара непријатељ је минама разорвао један од наших ровова, али иза њега била је спремна нова линија, коју су наше трупе одмах заузеле.

Свуда одбијени

Сви покушаји непријатељеви, да пође напред били су потпуно спречени. Код Живансина после артиљериске ватре наша пешадија је заузела и бачила у ваздух један непријатељев шанцац. Покушани напад од стране непријатеља дуж канала Ла Басе био је лако одбијен ватром наше артиљерије. На југу од Лиса било је веома јаке артиљериске и пушчане палбе. Наша надмоћност била је приметна.

Надмоћност француза

ПARIЗ, 13. фебр. ара. — Команике од 13. фебруара у 3 сата по подне: У пределу Ламбарцида наша је артиљерија ућуткала и јако оштетила једну непријатељеву батерију. На фронту од Лиса до Шампање у току дана влада је релативан мир. У пределима Суена и Босежура операције се продужују по добрим условима по нас. На иметоли смо један део утврђеног положаја на север од Менила. Десетковали смо и растерали нашом ватром једну колону у маршу југоисточно од Каира, где смо такође ућуткали и једну непријатељеву батерију и бачили неколико кара у ваздух.

У Аргуни

ПARIЗ, 13. фебруара — У Аргуни код Фур де Париз разрушили смо једну непријатељску караулу. Код Мари Терес Немци су покушали да учине испад, али су задржани нашом ватром.

ТУРСКО БОЈИШТЕ

Бомбардовање Дарданела

АТИНА, 13 фебруара. — Бомбардовање дарданелских утврђења понова је отпочело јуче пре подне и трајало је с интензивношћу до 6 часова по подне. Турска су утврђења одговарала, али су ућуткана пре него што се спустила ноћ. Изгледа да су порушена утврђења Ерзарур, Седлбар и Оранис. Једна савезничка оклопача ушла је у Мореуз одакле је бомбардовала утврђења после једног сата вратила се неповређена. Ни један од савезничких бродова није имао квара од турске палбе.

ПОСЛЕДЊЕ ВЕСТИ

Ратни зајам

БЕРЛИН, 12. фебруара. — Упис за други немачки ратни зајам извршиће се од 9. фебруара до 6 марта. Издате су облигације и благајнички бонови од 5 од сто. Интерес ће се рачунати од 1915 год. Ове вредности ће бити амортизоване по серијама. Зајам је консолидован до 19. октобра 1924 године. Емисија ће се извршити по курсу 98,50. Зајам је ограничен

Крај једне афере

СОФИЈА, 13. фебруара. — Ратни савет у Русчуку донео је одлуку по афери предаје 33 и 34 пука, који су се борили међу собом и који су се предали Румунима. Два мајора и један потпуковник осуђени су такође на вешала. Други један мајор и око петнаест резервних потпоручника осуђени су такође на смрт, али сви су они амнестирани на основу закона, којим је вотирало собрание.

У Смирни

ЦАРИГРАД, 14. фебр. — Генералисим турске војске отлутовао је у Смирну, где ће извршити преглед турских трупа.

Без лекара

РИМ, 14 фебр. — Аустрија је позвала све лекаре који су испод 50 година старости.

Против Ђебера

ЦАРИГРАД, 14. фебр. — Када је Енвер-паша, министар војни, хтео да уђе у кола, једна непозната личност избацила је на њега три револверска метка. Аташатор је успео да се кроз масу провуче и да побегне без икаквог трага.

ИРМАН.

КЊЕРИ ГРЕХА И ПОРОКА

Први корак у порок

(39)

Из греха у порок

— Млади Николић, лекар, налази Невенку, своју сшау познаницу са корза у јадном стању. — Из сажалења рађа се љубав. — Порушени идеали! — Ђајастрофа. — Грех се за грехом ваља.

— Не мари ништа дошао је из Управе лекар сас једног писара да напрез извешај! Такој ти му је по палаграф. Све ја одо да зовнем доктору и писари! — и поднаредник оде да уведу писара и лекара. Мало затим лекару пратњи писара ушао је у собу у којој је седео млади Николић. Поднаредник је био остао кући.

— Сервус колега! климну Николић задовољно, када је опазио свога друга са медицинце. Да сам те тражио не бих те сигурно нашао, а ето овако пука случајност те је овамо довел, и то баш тако zgodно, као о олој народној „у добар час хајдуци“. — Пошто се представио писару, Николић, да не би рођа разумела њихов говор, исприча своје колеги и писару на немачком трагедију несрећне девојке. Објашњавајући сам догађај, Николић их одведе у собу, у којој је Нулић још лежао. Тек што је новодошавши лекар угледао лице Нулићево он се трже као ватром опечен.

— Боже, да ли се варам? Ово лице ми је јако познато! — а лекар се замисли. Не, не варам се. Сећам га се врло добро! — рече исти после краћег размислања. И затим, опет на немачком објасни Николићу, да је пре неколико месеца, не сећа се баш тачно кад, Нулић долазио горе код њега да га лечи од сифилиса, пошто му је он извршио

неколико убризгавања, и видећи да је добро ситуиран ја сам му препоручио да иде на страну. Не знам шта је учирио, али га од тада нисам више видео. Вероватно да је био на страни! —

— И ја бих, то драги колега рекао, јер по њему се види да је убризгавање вршено веома савесно, а то тек не би могао он сам да врши, а други га не би у Београд ни убризгавао, кад види, да је код тебе лечен!

— Али, како је дошло до тога да се он трује? Је ли учирио какве кораке код ове жене, да би сазнао што о томе!

— Не, ја нисам ништа покушавао; бојао сам се да не бих омео посао иследнику, јер ја мислим да господина Нулића оптужим за овај злочин.

Вратили су се у собу Невенкину, јер је по Николићевог рачуну, Невенка имала за који секунд да се врати к себи. Сели су и тихо говорили о догађају. Полицајац је већ био преврио табак и учирио све остале формалности потребне за извештај. Очекивало се само да се који од њих двоје освести, па да се почне са саслушавањем. Није се морало чекати. И перо је слабо да опише срћу и задовољство младог Нулића, кад је видео да се на Невенкиним образима појављује румен. Под утиском капљица крв се ускомешала, а мало после тога Невенка поче да пружа до скоро укочене удове.

Штампарији Драг. Гретића и друга потребна су три човека за окретање машине.

НОВИ МОДЕ САЛОН ЖЕНСКИХ ШЕШИРА

С. М. Лазаревића — Београд БЕОГРАД КРАЉА МИЛАНА 120.
у дворшћу до хотел „Славије“

Отворен је и продаје зимску и прелетњу робу и прима оправке

57

1-5

Ратна пошта

Мој брат Божидар Гератовић трг. помоћник у радњи Михаила Р. Живковића, Београд није се јавио има већ три месеца. Молим свакога, који ма шта зна о њему да јави на адресу: Драгољуб Гератовић — Клокот ср. гилански окр. косовски.

Умољава се сваки онај који ма шта зна о Драгомиру С. Максимовићу редову 3 чете 4 бат. 19. пеш. пука 1 позива нар. војске. Именовани је лежао у првој половини месеца новембра прошле године у ваљевској болници од тифуса.

Адреса: Војислав Максимовић арт. потпоручник 7 батерије шумадског арт. пука „Танаска Рајића“.

ЗА НАШЕ РАТНИКЕ НАЈБОЉИ

КАЛЕНДАР

„СРПСКИ БОРАЦ“ — за ратну 1915 год.

са збирком срп. нар. песама из српско-аустријског рата и са иа-значењем мена времена и првено одштампаним празницима. Цена: Комад . . . . . 0-50 дин, Књижарима 100 к. 35.— „

Поштарина моја. Календари се шаљу по примљеној пошти, упутници.

Издавачка књижара **Е. Ајхштет** Београд

2-5

Знања ради

Од 15. фебруара продаваћу све сорте семена од поврћа, и польских семена, а нарочито аршламе празо, и арпаично семе. У исто време имаћу и арпаика сејанца, за саћење. Продаваћу на већу и мању количину — Сва горња семена продаваћу у Јагодини пошто ће сваком купцу лакше доћи у Јагодину него у Београд.

ПОЗНАТА СЕМЕНАРСКА РАДЊА **Ђира Трајковић** ИЗ БЕОГРАДА 2-10

КОЖАРСКА РАДЊА

J. Марјановића и Синова

ОТВОРЕНА ЈЕ СВАКОГ ДАНА

Иста радња има на стоваришту свих врста кожа у довољној количини за обућ ре.

48

2-6

ТРГОВИНА КАНЦЕЛАРИЈСКОГ МАТЕРИЈАЛА

Маричића и Јакчевића — Београд

отворена је и нуди својим пошт. потрошачима велико и комплетно стовариште хартија, канцеларијског материјала и остале књижарске робе.

49

3-3

Природна чачанска ракија

Шљивовица и ЉУТА

стигла је у већој количини

РАКИЦИЈСКОЈ РАДЊИ

Милана Зарића

Може се добити по умереној цени на мање и веће количине на стоваришту — Ракицијској пијаци.

51

2-3

КОЛОНИЈАЛНА ТРГОВИНА

Обрадовића и Станковића

ПРЕКО ПУТА НАРОДНЕ БАНКЕ

ОТВОРЕНА ЈЕ СВАКОГ ДАНА

42,5-5

СПЕДИТЕРСКА И КОМИСИОНЕРСКА РАДЊА

КАЛЧИЋ И ВОЈИНОВИЋ

СКОПЉЕ—ЂЕВЂЕЛИЈА

Извештава своје поштоване муштерије да њихова радња и даље врши ЦАРИНСКЕ ПОСЛОВЕ како увозне тако и извозне пре царинарницама СКОПЉАНСКОЈ и ЂЕВЂЕЛИЈСКОЈ и ано су шефски радње у рату.

Адреса за телеграм: КАЛЧИЋ ВОЈИНОВИЋ, Скопље Ђевђелија.

5-15

Са превеликим болом, и тугом јављамо сродницима и пријатељима, да је наш мили и никд непрежаљени

+ МИХАИЛО И. ОБРАДОВИЋ

трговац овдашњи

погинуо од непријатељске гранате у среду 4. ов. мес. у 5 сати по подне у најбољим годинама свога живота у 47 година.

ОЖАЛОШЋЕНИ:

Супруга Даница; мајка Анђа; брат Младен, трг.; снаја Надежда; ташта Роксанда; таст Милосав Радосављевић и остала родбина,

52

1-3

Нашем премилом

+ Душану — Ђоки

даваћемо 13. ов. мес. четрдесето-дневни помен у оvd. Саборној Цркви.

Молимо сроднике и пријатеље да овом тужном помену присуствују.

Ђуприја, фебруара 1915 г.

ДО ГРОБА ОЖАЛОШЋЕНИ:

Родитељи: Ана и Венцл Копецки, предузимач; сестре: Јела и Ружица; браћа: Милан и Миодраг; зет Света Живковић, машиновсја С. Д. Ж.; ујак Франц и остала родбина.

Са болом у души јављамо сродницима и пријатељима да је наша прва радост, наш син

+ Сихиша

скршени матурант крагујевачке гимназије

преминуо 4 ов. мес. у 20 години свог ађеског живота.

Благодаримо сродницима, пријатељима и комшијама, који нам се у овој нашој великој жалости нађоше и заједно са нама ожалише нашег милог Сихишу и изјавише нам саучешће усмено или писмено.

ДО ВЕКА ОЖАЛОШЋЕНИ:

Родитељи: Даница и Димитрије Јовановић учитељ; браћа: Богољуб, п.поручник, Обрад, уч. 4. раз. гим., Петар и Миливоје уч. осн. шк.; сестра Јованка уч. 2 раз. гим.; стара-мајка Милица и Ленка; дед Таса; теча Петар Богавац, трг.; тетке: Бисенија, Јула, Љубица; ујаци: Чедомир Теодоровић, свешт. и Милан, механичар и остала родбина.

53

1-3